

פלאי התורה

◆ הפלאות המדהימות ביותר מכל פלאי תבל ◆

בס"ד | גליון ס"ז | פרשת ויקרא (שבת זכור) | תהא שנת פלאות בתורה | חודש אדר ב' - חודש שמריכים בו בשמחה

◆ הקשר לפרשה ◆

לכבוד 'שבת זכור' שסמוך לימי הפורים. וכתב החיד"א בספרו דברים אחדים (דרוש ג' לשבת זכור) דאחד הטעמים לקריאת 'פרשת זכור' לפני פורים, כי חז"ל תקנו סעודה ושתייה בפורים, ויעלה על לב לפרוק עול ח"ו ושלא יהיה קפיצא כ"כ בסעודה שתהיה כהוגן ויראת ה', לזה קוראים בשבת זה 'זכור' את אשר עשה לך עמלק', להזכיר גזירת המן שהיה משום שקלקלו בסעודה (עיין מגילה י"ב:).

◆ נושא השבוע ◆

חידות נפלאות
בהלכות "פורים"
[חלק ב']

פלאי הפרשה והמועדים

חידות נפלאות בעניני הפרשה והמועדים

חידוד ג'

ידוע שבדרך כלל יש הידור גדול בהלכה לקרוא את המגילה לפחות בעשרה אנשים, וככל שיש יותר אנשים הרי זה 'ברוב עם הדרת מלך' באופן מובחר יותר. איך יתכן, שאסור לקרוא את המגילה בפני עשרה, ואם כן יקראוהו בפני עשרה - לא יצאו ידי חובת המצוה, ורק אם יקראוהו ביחיד - יצאו ידי חובת המצוה (חידוד זה מהמחנך הדגול הרה"ג ר' שלמה יהודא פלדמן שליט"א, אשדוד) ?

תשובה: מדובר באופן שהמגילה כתובה בין הכתובים, דנפסק להלכה (סימן תרצ"א ס"ח) - דלא יקראו בה בצבור, ואם קראו בה 'בצבור' לא יצאו ידי חובתם כיון דליכא פרסומי ניסא, שהרי זה נראה כקורא בתורה, אבל 'ביחיד' דליכא ממילא פרסומי ניסא מותר לקרוא בה ויוצא בזה ידי חובתו (כ"כ המשני"ב שם ס"ק כ"ג בשם הפוסקים), ומקור דינים אלו במסכת מגילה (דף י"ט:). ויש לציין - שזה נאמר רק בזמן שאין קורין את המגילה אלא בצבור, והיינו 'שלא בזמנה' (=לפני י"ד אדר), דבעי פרסומי ניסא, ובמגילה הכתובה בין הכתובים דליכא פרסומי ניסא - לא יצא, אבל כשקורין את המגילה בזמנה (=בזמננו שקורין את המגילה ב"ד אדר, או ט"ו אדר), לא חיישינן אם היא כתובה בין הכתובים וגם בצבור קורין בה ויוצאים בזה ידי חובת המצוה (כ"כ הביאור הלכה שם ד"ה בצבור בשם הטורי אבן).

חידוד א'

איך יתכן, עיר שזמנה היה לקרוא המגילה ב"ד אדר במשך רבות בשנים, והנה באחת השנים היה אדם אחד שקיבל על עצמו איזה קבלה טובה, ובכך הוא שינה שם את יום הקריאה, וקורין שם את המגילה בט"ו אדר 'לחלק מהשיטות' (חידוד זה מובא בספר הנפלא "פרדס יוסף - פורים" אות פ"ט מהרה"ג ר' גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א, בשם קונטרס 'משיב כהלכה' מהרה"ג ר' מאיר שולביץ והרה"ג ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א) ?

תשובה: מדובר בעיר המוקף חומה מימות יהושע בן נון שאין שם רק תשע בטלנים (הבטלים ממלאכתם ועוסקים בצרכי צבור), דנפסק בשו"ע (או"ח סימן תרפ"ח ס"א) - דקורים בה בט"ו אדר, אפילו אם היא בחו"ל, ואף שאין בה עשרה בטלנים, אמנם המשנה ברורה (שם סק"ב) כתב - ויש מהראשונים שחולקים על זה, וס"ל דבכרך המוקף חומה אם אין בה עכשיו עשרה בטלנים קורים בה ב"ד אדר, ובין אפרים מצדד דיש לחוש לדבריהם לקרוא גם ב"ד ע"ש. ויוצא מזה דלהראשונים הנ"ל שסוברים דאם אין בה עשרה בטלנים קורים בה ב"ד, אם פתאום אדם מהעיר יקבל על עצמו להיות בטלן ולשבת וללמוד בבית הכנסת ולעסוק בצרכי צבור, ישתנה מאז דין העיר לקרוא את המגילה בט"ו אדר, כיון שעכשיו יש שם "עשרה בטלנים".

חידוד ב'

איך יתכן, שמותר לאדם לשנות מהאמת ולומר על אחד מהמצוות של פורים שקיימה כדן, אע"פ שלא קיימה כדן ?

תשובה: במצות "לבסומי בפוריא" מותר לאדם לשנות מהאמת ולומר שכבר הגיע למצב של יעד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, אע"פ שלא הגיע למצב זה, וכמו שכתב המהרש"א ב"בא מציעא (חידושי אגדות דף כ"ג:) - הא דאיתא בגמרא שם בהני תלת מילי עבידי רבנן דמשני במלייהו, ואחד מהם הוא 'בפוריא', הכוונה הוא לפורים, דחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, ועבידי רבנן דמשנין במלייהו - לומר שהגיע למצב של יעד אף אם הוא אינו מבוסס ויודע ע"ש. ובספר נמוקי יוסף הנדמ"ח כתב במסכת מגילה (דף ז:): - הא דאמרו חז"ל 'חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע, אין הכוונה שישתגע בשכרותו וימשך אחר שחוק וקלות ראש ונבול פה, שזה לא יקרא שמחה אלא הוללות וסכלות, ולא תקנו נביאים ראשונים אלא למימר "מילי דבדחיותא" עד דסברי אינשי דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי ע"ש. ובפסקי תשובות (סימן תרצ"ה הערה 22) כתב טעם נפלא בזה - דכיון דהגזירה של המן היה על שהשתחוו לצלם, והם לא עשו אלא לפנים וכו', ולכן משתכרים רק לפנים - שיחשבו שהוא שכור.

פלאות הקוראים

חידות נפלאות מהקוראים החושבים

חידוד מהרה"צ ר' שמואל הערש מאסקוויאטש שליט"א - בני ברק

איך יתכן, אדם הביא קרבן חטאת או קרבן אשם כדת וכדן, והקריבוהו כדת וכדן, ואע"פ כ לא יצא בזה ידי חובתו, וחייב להביא קרבן אחר לחובתו ?

תשובה: מדובר באופן שהביא קרבן חטאת או אשם כדת וכדן, אבל היה מבעט בכפרה, דהיינו שאמר או חשב בלבו שהקרבן אינו מכפר, לא יצא ידי חובתו, ואע"פ שקרבו כמצות לא נתכפר לו, וכשיחזור בתשובה מבעיטתו - צריך להביא קרבן אחר לחטאתו או לאשמו (כך פסק הרמב"ם בהלכות שגגות פרק ג' הלכה י', וזה כשיטת רבי יוחנן במסכת כריתות דף ז').

סיפורי הפלאות

סיפורים נפלאים בעיני הפלאות

לכבוד פורים – מילי דבדיחותא מהגר"ח קנייבסקי שליט"א

עוד סיפר הגר"ח שליט"א – פעם אחת היה אדם אחד שהשאל לחבירו ספר משניות, והתנה עמו ג' תנאים, א' – שלא יכתוב שם את שמו. ב' – שלא יכתוב שם הגהות. ג' – שלא יקשקש על הספר. והשואל למד במשניות, וכשהגיע למשנה בעירובין (ל"ה.) – אם ספק, ר"מ ורבי יהודה אומרים הרי זה "חמר גמל", תמה הלה האיד יתכן שהוא גם חמור וגם גמל? זה ודאי טעות, ואז תיקן וכתב הרי זה "חמור גדול", לאחר מכן – כשהחזיר את המשניות לבעליו, אמר לו הבעל הבית – עברת על כל הג' תנאים [א.ה. יש לציין לדברי הגמרא במסכת שבת (דף ל:)] שרבה היה מקדים מילתא דבדיחותא לתלמידים לפני הלימוד, ועיין מש"כ בזה הפני יהושיע בהקדמה למסכת כתובות].

לכבוד פורים הבעל"ט, נביא כמה מילי דבדיחותא מהגאון הגדול הגר"ח קנייבסקי שליט"א כפי שמוצא בספר 'מנחת תודה' (עניני תורה, פרק ל"א). ושם מציין בראש הפרק שדרכו של הגאון הגדול הגר"ח שליט"א לחפש במה לשמח אנשים, ומידי פעם אומר להם 'מילתא דבדיחותא', ונביא כאן חלק מהם – פעם היה אדם ששכר מלמד שילמד את בנו שתפיסתו היתה מאד קשה, יום אחד ראה האב איך שהמלמד לומד עם בנו ומלמדו איך לומר 'קדיש יתום', נזעק האב ואמר למלמד – כבר עכשיו אתה מלמדו לומר עלי 'קדיש', הרי אני עדיין אדם צעיר לימים? הרגיעו המלמד ואמר לו – אין לך מה לדאוג, עד שבנך ילמד לומר 'קדיש' תספיק להאריך ימים ושנים טובות.

מי ביטל את הגזירה שלא לקרוא את המגילה בפורים

לסמוך על העני הזה ולעבור על פקודת הפושע הצורר אשר בנפשם הוא, וקראו את המגילה כראוי, וגם הכו את המן ביתר עוז. ואחרי קריאת המגילה היו כולם שמחים וטובי לב שעזרם ה' לקרוא את המגילה כהלכה, וכל אחד ואחד רצה לקבל את העני לסעודה שלאחר התענית, אך הוא נעלם מאתם ואיננו. וביקשוהו בכל העיר ולא מצאוהו, אז הבינו כי יש דברים בגו. והרב בעירם היה אדם גדול וקדוש ועשה 'שאלת חלום' בשמים, ובא אליו העני הזקן בחלומו, ואמר לו: תדע כי אנכי מרדכי היהודי, ומחמת ראותי את גודל דאבת לבכם ממניעת 'קריאת המגילה', לכן באתי בעצמי לחזקכם שתקראו את המגילה בלי שום פחד, והשי"ת היה בעזרם ולא הגיע אליהם שום רעה ח"ו מהפושע הצורר (א.ה. ידוע סיפור כעין זה מצדיק אחד שלא היה לו במה לשמוח בפורים, ומרדכי הצדיק בא לביתו לשמוח).

בספר פרדס יוסף (פורים, אות ר"ד) מביא מספר אמרות משה להרה"ק מקוברין זיע"א ששם מובא סיפור נפלא שסיפר הרה"ק מקוברין – במדינת התוגר (=טורקיה) היה פושע אחד בעיר שהיה רשע עריץ והוא התייחס שהוא מזרע עמלק ימח שמו, וגזר שהיהודים לא יקראו את המגילה בפורים, ומי שיעבור על זה יהיה דמו בראשו. ויהי כאשר הגיע זמן קריאת המגילה, ויתעצבו היהודים מאד, כי לא ידעו מה לעשות, ולא היה להם שום עצה, ורק שפכו כמים לבם לפני השם יתברך שיושיעם. ובתוך כך בא לבית הכנסת עני אחד איש שיבה ואמתחתו על כתפיו, ויאמר אליהם: קראו את המגילה ולא תיראו מאומה, ואף תכו את המן כמה שתוכלו, ואני לוקח אחריות שלא יארע לכם שום נזק. ונכנסו דבריו בלבם בהתחזקות, ובלי שום ישוב הדעת איך יוכלו

פרפראות נפלאות

פרפראות נפלאות בעיני הפלאות

איזה דבר אם חסר לאדם – אינו יכול להגיע למדת 'השמחה' בשלימות

בספר דברי יחזקאל פרשת 'וזאת הברכה' כתב עה"פ (ל"ג, י"ח) שמח זבולון בצאתך ויששכר באהלך, וזל"ק – על פי דאיתא בספר קדושת לוי, אין שמחה, אלא שמחה שהיא עם התורה. ומה שכתוב בהמן (מגילת אסתר, ה', טו) "שמח טוב לב", לפי שעל ידי כן נתגלגל ליהודים היתה אורה זו תורה, על פי מה שאמרו (שבת דף פ"ח.) הדר קבלוה בימי אחשורוש. וזה "שמח זבולון בצאתך", ששייך שמחה לזבולון כשהולך לעסוק במשא ומתן הוא דוקא כש"יששכר באהלך", אז שייך שמחה לזבולון עכ"ל. הרי מצינו כאן גילוי נורא – שלא שייך בשום אופן לזכות לשמחה אמיתית בשלימות רק עם תורה. ולפי זה יש לומר, שזה הטעם שנפסק להלכה (רמ"א הלכות פורים סימן תרצ"ה ס"ב) – טוב לעסוק מעט בתורה קודם שיתחיל הסעודה, וסמך לדבר ליהודים היתה אורה ושמחה, ודרשינן 'אורה' זו תורה' ע"ש, וזה משום דתקנו חז"ל מצוות 'משתה ושמחה' בפורים, אבל הרי אין שמחה בשלימות ללא תורה, לכן קודם סעודת פורים עוסקים בתורה, כמש"כ ליהודים היתה אורה, ודרשינן אורה זו תורה, ועל ידי כך זוכים ל"שמחה".

הטעם למנהג ישראל – שבשעת שמחה של מצוה דורשים 'בדברי תורה'

נהוג בתפוצות ישראל – שבשעת שמחה של מצוה דורשים בדברי תורה, אם זה בסעודת ברית או פדיון הבן או בשמחת בר מצוה, ובשמחת נישואין ושבע ברכות (בחז"ל נוהגים לדרוש בדי"ת בסעודת החתונה, ואף בא"י נהוג שהבדחן מזכיר דברי תורה מצדיקים). וגם בשמחת הקידושא רבה להולדת הבת, יש מקומות שנהוג שהאב אומר פלפול או דבר אגדה, מה גם שנותנים השם לבת שנולדה בשעת העלייה לתורה. ולכאורה מה צריך לזה, שהרי הם עוסקים בשמחה של מצוה, ולפי הנ"ל מהקדושת לוי והדברי יחזקאל מובן הדבר – שרוצים שיהא השמחה בשלימות. ואי אפשר לזכות לשמחה בשלימות ללא תורה. ולכן דורשים אז בדברי תורה.

להזמנת דרשות נלהבות ומשמחות,
מבחר תוכניות "פלאי התורה"
בכל מקצועות התורה,
(יש אפשרות בליווי מצגת),
זיצים, ושבתות מרוממות ומשמחות.
ניתן לפנות: 058-3275596

גליון זה מאוצרותיו
של המשפיע הרה"ג
ר' דוד נתנאל שוורץ שליט"א
יו"ר מכון "פלאי התורה"
ומג"ש בישי"ג "אהל התורה" – סאסוב
ומח"ס "יד משפט"

לתרומות עבור הגליונות | להערות והארות,
ולשליחת חידות בכל מקצועות התורה
ולקבלת העלון במייל, ניתן לפנות:
דואר – רחוב ר"י הנשיא 10/19א, אשדוד
טלפון – 052-7156981
פקס – 153-88556981
מייל – dn0527156981@gmail.com